

Tas Latweeschu lauschu draugs.

1835. 24. Janwar.

4ta lappa.

Taunas sinnaš.

No Leepupes draudses, Widsemmé. (6tā Januares deenā rakstihšs). Mums ar Dahwidu ja salka: "teiz to kungu, manna dwehsele, un ne aismirsti, ko winsch tew labba darrijis," jo mehs preeksch sawas Deewa-kalposchanas weenu jauku dahrgu leetu dabbujuschī, zaur ko taggad Deewa-nammā muhsu firdis dauds wairak, ne kà lihds schim us Deewu tohp pazeltas un eepreezinatees. Ak! kad mehs ar gruhthu prahtu par tahm truhzibahm, kas mums schinnī gaddā pee istikschanas, schē nu swehtās deenās sanahkuschī, tad schē ka ar engelū-mehlehm us mums runna: ko tu behdajees, tu zilweka dwehsele, un effi tik nemeeriga? Zerre us Deewu, jo tu winnam wehl pateikfi par winna waiga pestischanaahm. — Kas tad un schi irr par leetu, kas tā kà ar engelū-mehlehm us mums runna? — Sirds-mihlee lassitaji un brahti: lihds schim muhsu basnizā ehrgeles nebija, tā kà Deewam schehl tahs daschās basnizās wehl naw. Nu mums tahs irr. Weena lohti zeenijama augsta preilene muhsu draudse mums tahs irr no schehliga prahta eedahwinajusi. Jau preeksch puss-ohtra gadda winna labbu teefu naudas schahs leetas deht pee mallas bij likkusi, un kad weenu labbu meisteri bij dabbujusi sinnaht, tad tahs likka pataisihē. — Isgahjuscha gadda Nowembera mehnescha eefahkumā tahs ehrgeles atwedda un muhsu Deewa-nammā ustaisija. Tur tahs nu stahweja, un laudis no firds gaidija, kad nu tahs eefahks spehleht. Kas nekad bij ehrgeles dsirdejis — un tahdu gan arri bij, ihpaschi seewischku kahrtā, kas dauds tahlumā ne teef — schē nu gauschi wehlejahs, weenreisi dsirdeht, kà tas ar to ehrgele-skannu irr; un kas to zittur jau bij dsirdejis, tas gan sinna-ja, kas tas par jaukumu. Kad mahzitašs dabbuja dsirdeht, ka laudis tik lohti us to gaidija, tad winsch sawai draudsei to sinnu dewa, ka pirmā Adwentes swehdeenā, un ne pirms, tā spehleschana pee Deewa-kalposchanas eefahkfees; jo ta zeeniga deweja to bij tā nosazzise, tapeh; ka schi deena weena ihpaschi wehrā leefama swehta deena bij. — Muhsu basniza, kurra no ahrenes 1782 gaddā bij gattawa pataisita, un kurras eefschpuffe 1783 gaddā gattawa tikke, 1784 gadda pirmā Adwentes-deenā kluu eefwehrita: jo, kaut nu gan scho pehdigu leetu schē nekur usrakstītu ne useet, tad tak tahda atminneschana schē irr. Un tā nu isgahjuscha gadda pirmā Adwentes swehdeenā riktigi puss-fimts gaddu palikka,

Kad schè fahka Deewam kalpoh. — Tannì paschâ deenâ arri Latweefcheem bij ja eefahf pehz teem jauneem likkumeem, ko muhsu schehligs Keiseris Luttera-kaudim dewis, basnizu turreht, un arri tadeht tapatte bij fewischki fwehtijama. — Arri tas gaddijahs, ka tannì paschâ deenâ schahs draudses jaunekti us pirmu Jesus meelastes baudischanu bij ja eefwehti; un tapehz tad schi deena Latweefschu draudsei weena trihsfahrt fwehta deena bij, bes ta, ka tapatte jau no fewis tohti dahrga fwehdeena. — Za pirma Adwentes-deena, no wisseem tohti gaidita, nu bij klastu, un no wiffahm mallahm steidsahs us Deewa-nammu nahkt. Jau rihtâ, leelâ agrumâ, schè laudis kohpâ lassijahs, kaut gan ikweens schè sinna, ka pee mums basnizu agri ne eefahf. Katrs gribbeja redseht un dsirdeht, kas schè buhs, un scho deenu Deewa-nammâ fwehtih. Kad mahzitais ar faweem jaunekteem, kurri bij ja eefwehti, basnizâ eenahza, tad ta tik brihnum' peepildijahs, ka appafschâ tik preeksch altara, un augfcham us kohrehm tik pee ehrgelehm weens masf tufsch plazzis bij; un kas muhsu Deewa-nammu passihf, tas sinna, ka wiina deesgan leela, un ka kohres schè tohti plaschas un gan drihs wiffapfahrt eet. Zif weeni fahni ween irr, kur tahs naw. Wehl schè nekad mahzitais tik dauds kauschu bij redsejis, kaut gan ne warr fazzihf, ka zittahm reisahm mas us Deewa-nammu buhtu nahkufchi. — Mahzitais basnizu eefahzis, wehl tuhliht ne likka ehrgeles spehleht. Papreekschu winsch famus jaunektus preekschâ nehme un pahf wiinau tijzibu un atsihschanu zauri jautaja. Bet kad nu tas bij notizzis, zehlahs ehrgetu-sfans, un tas laudim tà pee firds gahja, ka, kad nu arri paschi fahka dseedahf, to pee dseedaschanas deesgan flaidri nomannija. Arri gaddijahs, ka tahs atbildeschanas pee altara-dseedaschanahm ar tschetrachm balsim, jeb tschetrusfannu warreja likt dseedahf, kurklahf tapehz, ka tik pawiffam tschetru tahdu dseedataju bij, arri ehrgeles spehleja, bet tik ar weenu un prohti to wiffu leh-naku registeri ween,*) un tas ihpaschi jauki un wisseem par firds-preeku bij, tapehz ka schi dseedaschana sfunstiga bij, un ne tà kâ, kad wiffa draudse dseed, kur daschi ne sinnadami labbi meldiju, tik jauz ween. — Pehz Latweefschu basnizas bij Wahz-Deewa-wahrdis. Gan drihs wiffi fungi un zitti Wahzeefchi, kas muhsu draudse, bij fanahkufchi; un kâ Latweefcheem, tàpat arri scheem ta ehrgetu spehle tohti patikka. Pehz Deewa-wahrdeem daschi apleezinaja, ka tahda Deewa-kalposchana taf dauds zittada un jaukafa, ne kâ kad ehrgeles naw. — Un jau no ta laika dascha fwehta deena pawaddita, un katrà tahdâ muhsu ehrgeles irr sfannejuschas. Zif beesì nu gan wairs ne nahf basnizâ, kâ to brihd, — jo to brihd gan rets kahds bij mahjâs palizzis, kad tik ne bij tohti wezs woi wahisch, un arri no fweeschahm draudsehm bij daschi schurpu nahkufchi, — bet kad nu ne wairs tik beesì schurpu nahf, tad tomehr warr fazzihf, ka no ta laika muhsu

*) Weens registeris pee ehrgelehm irr weens duhku strehtis Ehrgelehm allasch wairaf, ne kâ weens tahds strehtis irr, mafahm feschì woi asfoni, it leelahm peezebmit woi wehl wairaf. Us ehrgeleem warr spehleht woi ar weenu registeri, woi ar wairaf woi arri ar wisseem.

laudis ihsten labprahrigi schè us Deewa-kalposchanu sanahf, un arri tannis fwehdeenâs, kad mahzitais schè naw, bet tif skohlmeisteris ween. Mahzitais arri pats, kas allasch labprahf Deewa-nammâ irr bijis, taggad jo preezigi sawu darbu schè strahda un gan drihs ne warr sagaidiht, kad atkal fwehdeena buhs.— Lai tas schehligais Deews tai augsti zeenigai preilenei, kas mums scho dahrgu dahwanu demusi, to schè laizigi jau, bet ihpafchi weenreis sawâ debbesu-walstibâ, ar sawu tehwa schehlastibu baggati atmakfa, un lai mums wisseem palihds, ka nu sawas behdâs tâ eepreezinati un us wissu labbu jo wairak mohdinati, winnam gohdu dohtu ne tif ar jauki skannigahm dseefmahm, bet ar wissu sawu dschwofchanu.

N. W.

No Berlihes. Kreemu Keiserenes brahlis, Pruhfchu prinzis Albrekts, preeksch pahri neddetahm lihds ar sawu laulatu draugu uppmallâ eedams fehrstees, dsirdeja, ka pa uppi zilweks pehz glahbschanas sauze, kas kohpâ ar ziteem tur wirs leddus ar Ahd-kurpehm skreedams, bija eelaufees un krittis uhdeni. Deedri gan bailigi winnu bija atstahjuschi, bet prinzis, paschu sawu dschwibu ne behdadams, peesteidsahs un ar Deewa palihgu winnu isglahbe.

No Warschawas. Tur ne fenn jauns Turkis likkabs kristitees, kam wahrds zittfahrt Mehmet Haffan bija un kas taggad nosauzabs: Mikkael Warnenski. Wiasch dsimmis no Konstantinopoles pilssehtas, tur winna tehws bija trakteers un winnu jau 14tâ gaddâ nodewe Turku saldatôs. Kad pee gwardias 3 gaddus bija deenejis un karsch ar Kreeweem sahzhabs, tad Turku Keiseris, winna drohscha un ustizzama prahta deht, pats winnu islassija par weenu no teem pirmeem. Bet kad Kreewi pee Warnas-pilssehtas pahr Turkeem dabbuja wirsrohku, tad Kasakki arri winnu nehme wangôs un weens no Kreemu polkowneekeem, kas Greekeris no dsimmuma zittfahrt Konstantinopolé dschwodams, jaunekta wezzakeem labs draugs bija, tas mihligi usnehmahs pahr winnu gahdabt un winnu wedde augsti zeenigam leelwirstam Mikkaelam preekschâ. Arri schim wiasch tif labbi patikke, ka winnu atkal suhtija pee paschu Keiseru, un schis winnu prassija, woi ne gribboht palikt Kreemu semmê? Jauneklis atbildeja: labprahf, un tad Keiseris winnu apdahwinaja un suhtija us Warschawu, ka te dschwotu pee Keisera brahla Konstantin Pawlowitscha. No ta laika wiasch weenâ gabbalâ Warschawâ bija. To wahrdu: Mikkael wiasch few iswehlejis, leelwirstam Mikkaelam par gohdu, kas winnu tif mihligi usnehme, un to uswahrdu: Warnenski par peeminnu, ka wiasch pee Warnas-pilssehtas effoht sahjis kristigu lauschu mihlestibu un schehlastibu arsiht.

No Danziges pilssehtas, Pruhfchu semmê. Tur apfahrt semneeki taggad runkel-rahzinus us pascheem teem laukeem irr sahlfuschi audseht, ko zittfahrt atstahje papawâ. Un tee winneem neween deesgan brangi isdohdahs, wisswairak leijâs weerâs, bet arri labbi jau tohp makfati; jo dauds laudis, kas to dahrgu koffi un tahs neweffeligas zihgories wairs ne eedserr, few taggad tahdus rahzinus leef gohsabt un gahrdu dsehreenu no winneem wahrabs. Pa tam arri, kâ jau sinnam, daschâs puffes zukkuri no winneem taifa. Zeiz, ka taggad

pa Wahzsemmi diwi brahti, Ahnewald ar wahrdu, Kwedlinburges pilssehtâ dshodami un abbi fohpmanni, effoht isdohmajufchi, us sawadu wihsî no scheem rahzineem tahdu zuffuri isdabbuht, kas wehl faldaks un labbaks effoht pahr to ihstenu Indies zuffuri. No 100 mahrzineem rahzinu wiasch 6 mahrzinus zuffuri no pirnas fortes un 3 mahrzinu no ohtas fortes isdabbujoht.

No Baiëru walsts, Wahzsemme. Gohdiga Wahz' semneeka meita, Erihne Bakkel ar wahrdu, 22 gaddus wezzumâ un lohti ffaista no auguma un waiga, us reis few to negantu lepnibu patte sahze pahrmest, kas winnai lihds schim arween firdi effoht bijusi un winnu dsinnusi, tikween dahrgus un brangus lakkatus un drehbes walkaht. Tatschu winna, Deewam schehloht, turklast ne usæhmahs, zittadi dshwoht, un ne apzerreja wis tohs fwehtus Deewaraktus, kas taf ffaidri mahza: "ta deewischkiga nofkumschana padarra atgreeschyanu no grehkeem us fwehtibu, kas neweenam naw schehl, bet ta nofkumschana tahs pasaules padarra nahwi" (2. Kor. 7, 10.); bet winna sawu grehziibu weenâ gabbalâ tik aplam few pahrmette un few ar to nopelnitu Deewa fohdibu tik ilgi draudeja, ka ahprahcâ palikkusi, apnehmahs few paschu nosohdiht, 29tâ Nowember-deenâ eelshde farsâ zepli un breesnigu nahwi iszeete.

Ima I a u s i f c h a n a.

Woi sinni 12 naudas gabbalus tâ sfunstigi pa trim reisehm us galdu nolift, ka pa katra reisi tâpatt garrumâ fâ plattumâ tshetri gabbali gull?

Sinna, zil naudas 22. Janwar-mehn. deenâ 1835 eeksch Nihges maksaja par daschahm prezzehm.

Par	Maksaja:	Eudr. naudâ.		Par	Maksaja:	Eudr. naudâ.	
		Rb.	R.			Rb.	R.
1	pohru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1	45	1	pohdu (20 mahrzineem) waffu	5	—
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1	20	—	tabaka	1	20
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	1	80	—	fwesta	2	40
—	ausu	—	85	—	dseltes	—	65
—	sirnu	1	50	—	linnu, frohna	3	—
—	rupju rudsu = miltu	1	50	—	brakka	2	80
—	bihdeletu rudsu = miltu	2	—	—	fannepu	—	70
—	bihdeletu kweeschu = miltu	2	20	—	schfihitu appinu	3	50
—	meeschu = putrainu	1	80	—	neschfihitu jeb prezzes appinu	2	20
—	eefala	1	20	—	muzzu filku, egju muzzâ	4	50
—	linnu = sehklas	3	50	—	lasdu muzzâ	4	75
—	fannepu = sehklas	1	50	—	smalkas fahls	4	—
1	wesumu seena, 30 pohdus smaggu	3	—	—	rupjas baltas fahls	4	15
barrotu	wehrschu gallu, pa pohdu	1	—	—	wahti brandwihna, pussdegga	8	75
				—	divdegga	10	25

Weenu sudraba rubli warreja dabbuht par 360 $\frac{1}{2}$ kapeiteem warra naudas.

Drihw drikkelt. No juhmallas-gubernementu augstas waldischanas puffed:

Dr. C. E. Napierky.